

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

(Danıştay Kararı Üzerine Verilen)
REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2010-1-8
Karar Sayısı : **10-56/1081-410**
Karar Tarihi : 26.8.2010

10 **A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER**

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, Mehmet Akif ERSİN,
Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Murat ÇETİNKAYA,
Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER: Harun ULU, Harun GÜNDÜZ

C. ŞİKAYET EDEN : Mehmet AKSOY ve Kısmet UĞURLU
Temsilcisi: Av. Abdullah ÇABUK

20 Adnan Menderes Blv. 2182 Sk. No:2/A-1 Barbaros Mah.-Mersin

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : Petrol Ofisi A.Ş.
Eski Büyükdere Cad. No:33-37 Maslak/İstanbul

30 **E. DOSYA KONUSU:** Taraflar arasında düzenlenen intifa sözleşmesinin 4054 sayılı Kanun'a aykırı olduğu ve iptal edilmesi gerektiği, Petrol Ofisi A.Ş.'nin intifa hakkına dayanarak hakim durumunu kötüye kullandığı iddiası üzerine verilen 04.02.2010 tarih ve 10-13/138-58 sayılı Kurul kararının Danıştay 13. Dairesinin 2010/1308 E. sayılı kararı ile yürütmesinin durdurulması ertesinde, dosya konusunun yeniden değerlendirilmesi.

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 08.01.2010 ve 206 sayı ile intikal eden başvuruya ilişkin olarak hazırlanan 06.07.2010 tarih ve 2010-1-8/İİ-10-264.HU sayılı İlk İnceleme Raporu'nun 29.01.2010 tarih ve REK.0.05.00.00-110/35 sayılı Başkanlık önergesi ile görüşülmesi sonucunda 04.02.2010 tarih ve 10-13/138-58 sayılı Kurul kararı alınmıştır.

40 Söz konusu Kurul kararının iptali ve yürütmenin durdurulması istemiyle başvuru sahipleri Mehmet AKSOY ve Kısmet UĞURLU vekili tarafından açılan davada Danıştay 13. Dairesince verilen 23.06.2010 tarih ve E.2010/1308 sayılı karar ile dava konusu Kurul kararının yürütülmesinin durdurulmasına karar verilmesi üzerine, söz konusu Danıştay kararının gereğini yerine getirmek amacıyla Kurul'un 08.07.2010 tarih ve 10-49/935-M sayılı Kararı ile Petrol Ofisi A.Ş. hakkında önaraştırma açılmasına karar verilmiştir

Bunun üzerine düzenlenen 13.08.2010 tarih ve 2010-1-8/ÖA-10-264.HU sayılı Önaraştırma Raporu 20.08.2010 tarih ve REK.0.05.00.00-110/322 sayılı Başkanlık önergesi ile 10-56 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

50 **G. İDDİALARIN ÖZETİ:** Şikâyet başvurusunda özetle;

- Şikayetçilerin maliki olduğu, Antalya İli Akseki İlçesi Taşlıca Köyü 188 ada 1 parsel üzerinde Petrol Ofisi A.Ş. (POAŞ) lehine 02.05.2006 tarihinden itibaren 15 yıl süreli intifa hakkı tesisi edildiği,
- Anılan arazi üzerine bir akaryakıt istasyonu kurulduğu ve istasyonun işletilmesi için MNB Akaryakıt Ltd. Şti.'ne kiralandığı, ancak sonrasında bayilik ilişkisinin fesih ile sonuçlandığı,
- Geçiş döneminde intifa sözleşmesinin de 5 yıl olarak düzenlenmesi gerektiği halde bunun yapılmaması nedeniyle söz konusu intifa sözleşmesinin muafiyetten yararlanamadığı,

60 - POAŞ'ın hakim durumda olduğu ve bu hakim durumunu, intifa hakkına dayanarak kötüye kullandığı

ifade edilerek, 4054 sayılı Kanun'un 4 ve 6. maddeleri ile konuya ilişkin diğer hükümleri çerçevesinde gerekli işlemlerin tesis edilmesi talep edilmektedir.

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: Öneraştırma raporunda,

- Başvuru konusu akaryakıt istasyonuna ilişkin olarak yapılan bayilik sözleşmesi ile intifa sözleşmesinden oluşan ve rekabet yasağı içeren dikey ilişkinin, 02.05.2006 tarihinden itibaren 5 yıl süre ile 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlandığı,

70 - POAŞ'ın ilgili piyasada hakim durumda olmaması nedeniyle Kanun'un 6. maddesi kapsamında bir ihlalin söz konusunun olmadığı,

- Bu nedenle dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı ve şikâyetin reddedilmesinin uygun olacağı

görüşü ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Dosyadaki bilgilere göre, başvuruda yer alan iddiaların 4054 sayılı Kanun'un 4. ve 6. maddesi kapsamında değerlendirilmesi gerekmektedir.

I.1. Kanunun 4. Maddesi Kapsamında Değerlendirme

80 Rekabet Kurulu'nun konuyla ilgili olarak daha önce almış olduğu kararlar çerçevesinde, bayilik sözleşmeleri ile bu sözleşmelerde yer alan rekabet etmeme yükümlülüğü süresine etki eden intifa, tapuya şerh edilmiş kira veya benzer etkiye sahip sözleşmelerin tamamı tek bir dikey anlaşma olarak kabul edilmektedir. Bu dikey anlaşmalar ile bayiye 5 yıldan uzun süreli rekabet yasağı getirilmesi söz konusu dikey ilişkiyi grup muafiyeti kapsamı dışına çıkarmaktadır.

Başvuruda yer alan bilgilere göre, şikâyetçi ile POAŞ arasındaki dikey ilişkinin 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde öngörülen beş yıllık süreyi aşar nitelikte rekabet etmeme yükümlülüğü içerdiği görülmektedir. Şöyle ki, şikâyetçi ile POAŞ arasında 2006 yılında yapılan intifa sözleşmesinin süresi 2021 yılında sona ermektedir. Bununla birlikte, 90 Rekabet Kurulunun akaryakıt sektörüne yönelik olarak daha önce almış olduğu kararlar çerçevesinde, 18.09.2005 tarihinden önce yapılmış olan ve bu tarih itibarıyla kalan süreleri beş yılı aşan anlaşmaların, 18.09.2010 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlanma ve uygulama süresi bulunmaktadır. Şikâyet başvurusuna konu olan dikey ilişki ise 18.09.2005 tarihinden sonra başlamıştır.

Bu bağlamda, şikâyetçi ile POAŞ arasındaki dikey ilişkiye esas teşkil eden intifa hakkının, bu dikey ilişkinin başladığı 02.05.2006 tarihinden itibaren 5 yıl süre ile 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlandığı kanaatine varılmıştır.

I.2. Kanunun 6. Maddesi Kapsamında Değerlendirme

100 Şikâyet dilekçesinde, sözleşmenin düzenlenmesi sırasında POAŞ'ın 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi anlamında hâkim durumunu kötüye kullandığı, bu nedenle bayilerin 15 yıl süreyle geçerli olmak üzere intifa sözleşmesi imzalamak zorunda bırakıldıkları iddiaları da yer almaktadır.

Kurulun 24.07.2008 tarih ve 08-47/653-250 sayılı kararında siyah ve beyaz ürünlerden oluşan (jet yakıtı hariç) akaryakıt ürünleri dağıtım pazarına ilişkin yapmış olduğu değerlendirmede, POAŞ'ın 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi anlamında hâkim durumda olduğuna yönelik bir tespiti, aynı doğrultuda Kurulun 05.08.2009 tarih 09-34/796-199 sayılı kararında ilgili ürün pazarında çok sayıda dağıtım şirketinin faaliyet göstermekte olduğu, pazar paylarının birbirine yakın olduğu ve hâkim durumda olan bir teşebbüs bulunmadığı belirtilmiştir. Bu çerçevede, POAŞ'ın ilgili pazarda hâkim durumda olmadığı dikkate alınarak Kanun'un 6. maddesi kapsamında bir ihlalden söz etmenin mümkün olmadığı sonucuna varılmıştır.

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve dosya kapsamına göre;

- 1- Başvuru konusu akaryakıt istasyonuna ilişkin olarak yapılan bayilik sözleşmesi ile intifa sözleşmesinden oluşan ve rekabet yasağı içeren dikey ilişkinin, 02.05.2006 tarihinden itibaren 5 yıl süre ile 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlandığına,
- 2- Petrol Ofisi A.Ş.'nin ilgili piyasada hâkim durumda olmaması nedeniyle Kanun'un 6. maddesi kapsamında bir ihlalin söz konusu olmadığına,
- 120 3- Bu nedenle dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikâyetin reddine, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.